

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนล้วนจำเป็นที่จะต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในช่วงวิกฤติทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2540 ภายในเวลาไม่ถึงหนึ่งปี ธุรกิจที่เคยเจริญรุ่งเรืองกลับต้องล้มเลิกกิจการเป็นจำนวนมาก ผู้ผลิตต้องลดการผลิตสินค้าและบริการ ลดเงินเดือน ลูกจ้าง จนถึงการเลิกจ้างงาน เศรษฐกิจของหลายประเทศที่คนส่วนใหญ่เคยชื่นชมในความสำเร็กรุ่งโรจน์กลับต้องล่มสลายลงไปตาม ๆ กัน ในภาครัฐบาลเก็บภาษีได้ลดลง งบประมาณต่าง ๆ ถูกตัดทอนลง รายจ่ายต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้น จากวิกฤติเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดการจัดการทางเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยการแปรรูปให้เป็นโอกาสในการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงแนวคิดและการใช้ชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ปัจจัยสำคัญที่เป็นส่วนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ การพัฒนาของเทคโนโลยีที่ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรได้มีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในภาวะคับขันทางเศรษฐกิจ และส่งผลให้เวทีการแข่งขันที่เคยจำกัดอยู่ในวงแคบ ๆ ได้ขยายขอบเขตออกไปครอบคลุมทั่วถึงกันทั้งโลก นวัตกรรมในเชิงบริหารได้รับการพัฒนาไปมากขึ้น องค์กรที่มีการจัดการที่ดีกว่าจะสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ซึ่งต้องยอมรับว่า นวัตกรรม ถือเป็นกุญแจสำคัญในการแข่งขัน ในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดผลต่อเศรษฐกิจและสังคม นวัตกรรมไม่เพียงแต่หมายถึงการผลิตผลิตภัณฑ์ และพัฒนากระบวนการผลิตใหม่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการปรับปรุงเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น การแพร่กระจายเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์อีกด้วย การบริหารสร้างสรรคอย่างมีประสิทธิภาพ การถ่ายทอดความคิดใหม่ที่มีศักยภาพส่งผลให้เกิดความได้เปรียบและสามารถทำผลกำไรที่ดีให้แก่องค์กรได้

ดังนั้น องค์กรใดก็ตาม ที่สามารถนำความรู้ทางด้านการบริหารเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาทางการผลิต การเรียนรู้และการใช้ประโยชน์ในด้านใหม่ ๆ ให้เกิดผลทางเศรษฐกิจได้ นวัตกรรมยังสามารถทำให้วิธีการทำงานและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยอาศัยความริเริ่มและความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายและทุกระดับ ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันต่อคู่แข่งตัวรอดได้ดีกว่า ซึ่งล้วนส่งผลทำให้วิทยาการและสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนไป

อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านการค้นคว้า ริเริ่มสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อความเป็นผู้นำ และการแข่งขันกันพัฒนาความรู้ ความสามารถของคนในองค์กรและในประเทศ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ที่จะใช้นวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การลงทุนในการผลิตส่วนใหญ่ในประเทศไทย ในการปรับตัวเข้าสู่ระบบการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีระดับสูง องค์กรในประเทศไทยมักนำเอาเทคโนโลยีจากต่างประเทศเป็นหลัก การขาดแคลนกำลังแรงงานระดับสูงโดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้น ในแต่ละองค์กรจำเป็นต้องยิ่ง ในการสรรหาบุคลากรหรือกำลังแรงงานที่มีทักษะความสามารถ ความชำนาญ ทางด้านเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการอย่างถูกวิธี และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและประเทศชาติต่อไป การบริหารเทคโนโลยีถือเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดอนาคตขององค์กร และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ ด้วย

ระบบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่ได้รับการยกย่อง และยอมรับว่าผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ และมีความเชี่ยวชาญในวิชาการสาขาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองตลาดแรงงานมาเป็นเวลานาน สอดคล้องกับสภาพสังคมของประเทศและการพัฒนาการทางวิชาชีพคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนในระบบเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบ และวิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากำลังคนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางเทคโนโลยีในอนาคต โดยคำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิตเป็นสำคัญ ที่เน้นความสามารถในการคิด การใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และเน้นทักษะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในโลกสมัยใหม่ ดังนั้น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้จัดตั้งวิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษาขึ้น เนื่องจากเห็นความสำคัญที่ต้องพัฒนาความรู้ด้านการบริหารเทคโนโลยีเพื่อก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษาจึงได้พัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีขึ้น โดยเป็นหลักสูตรสหวิชาการที่มีเป้าหมายที่จะพัฒนามหาบัณฑิตให้มีความรู้ และความชำนาญในการบริหาร และสามารถบริหารจัดการงานด้านเทคโนโลยีในหน่วยงานของภาครัฐบาล และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทางด้านเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าในทุกวันนี้ รวมทั้ง การพัฒนามหาบัณฑิตให้มีวิสัยทัศน์ที่จะสามารถทำให้องค์กรประสบความสำเร็จภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่ไม่แน่นอนในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่านักศึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น เมื่อได้รับการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี เกี่ยวกับการบริหารด้านเทคโนโลยี ซึ่งมีหมวดวิชาอันได้แก่ การจัดการเทคโนโลยี, การจัดการงานโทรคมนาคม, การจัดการงานคอมพิวเตอร์, การจัดการงานวิศวกรรม และเทคโนโลยีค้าปลีก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน นอกจากนี้ นักศึกษาที่สนใจเข้าศึกษานั้น ไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางสายวิทยาศาสตร์ หรือสายเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี ก็สามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ได้ จึงเป็นเรื่องที่ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษาว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว นักศึกษามีความคาดหวังว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอาชีพ และความคาดหวังในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานและอาชีพ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีมีพัฒนาอย่างรวดเร็ว แต่การพัฒนาคนยังไม่สามารถตอบสนองทันต่อการความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงต้องวางแผนและพัฒนากระบวนการบริหารทางการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังแรงงานที่จบการศึกษาให้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถได้รับเลือกเข้าทำงานตามที่ตนเองสนใจและตามความต้องการได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาทางด้านอาชีพ
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการทำงาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความคาดหวังทางด้านอาชีพและความคาดหวังทางด้านเทคโนโลยี

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา และประเด็นที่จะศึกษา คือ ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษาทางด้านอาชีพ และความคาดหวังเกี่ยวกับการนำความรู้ด้านการบริหารเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาการทำงานและอาชีพ เพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในแต่ละองค์กรได้อย่างไรบ้าง

คำจำกัดความ

ความคาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็น หรือสิ่งที่คาดคิดไว้ว่าจะเกิดขึ้น หรือปรารถนาจะ ไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ของนักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีผลต่อการประกอบอาชีพที่คาดว่าจะเลือกทำเมื่อสำเร็จการศึกษา ใน ความคาดหวังทางด้านอาชีพ และความคาดหวังเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการทำงาน

การเลือกประกอบอาชีพ หมายถึง การเลือกอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาโครงการพิเศษ (ภาคค่ำ) ในระบบทวิภาค หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์